

Duurzame Ontwikkelingsdoelen

De Duurzame Ontwikkelingsdoelen (Sustainable Development Goals, oftewel SDG's) werden in 2015 vastgesteld. Deze opvolger van de Millenniumdoelstellingen is echter nog geen algemeen begrip onder het bredere publiek, ondanks dat deze doelen al zo'n 6 jaar van kracht zijn. Behalve verschillende andere organisaties die zich inzetten om de Duurzame Ontwikkelingsdoelen meer onder de aandacht te krijgen, ziet ook Klimaatverbond Nederland ruimte voor groei bij het implementeren van de Duurzame Ontwikkelingsdoelen. Bijvoorbeeld in het lokaal klimaatbeleid van haar leden.

In dit artikel lichten we kort toe wat de Duurzame Ontwikkelingsdoelen zijn, wat het doel is van deze doelen, hoe u als lokale overheid aan de slag kan met deze doelen en wat Klimaatverbond Nederland doet met de Duurzame Ontwikkelingsdoelen.

Wat zijn de Duurzame Ontwikkelingsdoelen?

De Duurzame Ontwikkelingsdoelen (Sustainable Development Goals, kortweg SDG's) werden zoals reeds gemeld in 2015 vastgesteld en zijn de opvolgers van de Millenniumdoelstellingen (Millennium Development Goals, kortweg MDG's). De Duurzame Ontwikkelingsdoelen werden in samenspraak met burgers en organisaties over de hele wereld samengesteld en ze vertegenwoordigen daarmee de wensen van de wereldbevolking. Ze zijn tot en met 2030 van kracht.

Het is een meerjarig breed participatief proces om zodoende burgers en (maatschappelijke) organisaties meer te betrekken bij maatschappelijke vraagstukken. De nieuwe doelen zijn wereldwijde doelstellingen en hebben als doel duurzame ontwikkelingen op lokaal en mondiaal niveau te promoten. Ze zijn breder opgesteld dan de MDG's. Ze verenigen niet alleen ontwikkelings- en milieuvraagstukken, maar ook de wereldwijde publieke goederen.

De zeventien doelen zijn:

- Doel 1: Geen armoede;
- Doel 2: Geen honger;
- Doel 3: Goede gezondheid en welzijn;
- Doel 4: Kwaliteitsonderwijs;
- Doel 5: Gendergelijkheid;
- Doel 6: Schoon water en sanitair;
- Doel 7: Betaalbare en duurzame energie;
- Doel 8: Waardig werk en economische groei;
- Doel 9: Industrie, innovatie en infrastructuur;
- Doel 10: Ongelijkheid verminderen;
- Doel 11: Duurzame steden en gemeenschappen;
- Doel 12: Verantwoorde consumptie en productie;
- Doel 13: Klimaatactie;
- Doel 14: Leven in het water;
- Doel 15: Leven op het land;
- Doel 16: Vrede, justitie en sterke publieke diensten;
- Doel 17: partnerschap om doelstellingen te bereiken .

Waarom zijn de Duurzame Ontwikkelingsdoelen belangrijk?

De Duurzame Ontwikkelingsdoelen zijn belangrijk, omdat - in tegenstelling tot de Millenniumdoelstellingen - deze doelen gelden voor alle landen. Elk land kan zo toewerken naar de verwezenlijking van de doelen. Tevens omvatten de Duurzame Ontwikkelingsdoelen drie dimensies van duurzame ontwikkeling; sociaal, economisch en ecologisch.

Onder de 17 doelen zijn er 169 subdoelen ([klik hier voor meer informatie over de subdoelen](#)) geïdentificeerd om de uitvoering te concretiseren. Ze vormen daarmee een helder en bruikbaar kader om als leidraad te gebruiken bij het ontwikkelen en toetsen van beleid. Het geeft tevens legitimatie aan lokaal beleid, omdat ze de topprioriteiten van de wereld betreffen.

Ze vormen ook een bruikbare basis voor een dialoog tussen burgers en lokale organisaties: wat vinden wij (samen) belangrijk en waar willen wij (samen) naar toe? Ze verbinden ook lokale (bestaande) initiatieven met de prioriteiten van de wereld. Ze geven elan en maken veel energie los onder burgers en lokale overheden.

Concrete voorbeelden voor lokale overheden

De Duurzame Ontwikkelingsdoelen kunnen helpen met het verduurzamen van aanbestedingen. Zo heeft Provincie Overijssel bijvoorbeeld een aantal doelen geselecteerd en als eis opgenomen in de eigen aanbestedingsopdracht. Organisaties hebben vervolgens een aanbesteding ingediend met een omschrijving hoe zij een bijdrage gaan leveren bij het behalen van de geselecteerde doelen van de provincie.

De Duurzame Ontwikkelingsdoelen kunnen ook als uitgangspunt gebruikt worden voor een gesprek met burgers. Gemeente Rheden organiseert jaarlijks een schooldag voor Duurzaamheid en gebruikt de Duurzame Ontwikkelingsdoelen als individuele thema's om met kinderen in gesprek te gaan over onder andere recycling, verantwoordelijk omgaan met geld en het tegengaan van voedselverspilling.

Een ander voorbeeld is dat de Duurzame Ontwikkelingsdoelen als voorwaarde opgesteld kunnen worden bij het verlenen van subsidies aan onder andere bewonersinitiatieven. Gemeente Tilburg heeft een subsidieregeling 'Een wereld te winnen 2016-2020' opgezet voor het financieel ondersteunen van bewonersinitiatieven die bijdragen aan de Duurzame Ontwikkelingsdoelen. Zo versterkt de gemeente Tilburg burgerparticipatie, terwijl de gemeente ook werkt aan het behalen van de Duurzame Ontwikkelingsdoelen.

De Duurzame Ontwikkelingsdoelen van Klimaatverbond Nederland

Klimaatverbond Nederland ziet en onderstreept het belang van alle 17 Duurzame Ontwikkelingsdoelen. Klimaatverbond Nederland kiest er voor op zich met name te focussen op zeven “groene” Duurzame Ontwikkelingsdoelen vanwege het duurzame belang:

- Doel 7 betaalbare en duurzame energie,
- Doel 11 duurzame steden en gemeenschappen
- Doel 12 verantwoorde consumptie en productie
- Doel 13 klimaatactie,
- Doel 14 leven in het water
- Doel 15 leven op het land
- Doel 17 partnerschap om doelstellingen te bereiken

Kinderklimaattop

Klimaatverbond Nederland brengt de Duurzame Ontwikkelingsdoelen onder de aandacht via onder meer de Kinderklimaattop. Tijdens dit evenement maken honderden kinderen op een speelse en educatieve wijze kennis met de Duurzame Ontwikkelingsdoelen. Het uitgangspunt is dat kinderen zelf werken aan een lokaal actieplan met wereldwijde impact.

Tevens nam Klimaatverbond Nederland deel aan het Europese project Change the Power – (Em)power to Change, gefinancierd vanuit het DEAR programma. Uit het project werd onder andere de documentaire ‘Belo Monte’ en de campagne ‘A Good Life is Simple – een goed leven is simpel’ wijd verspreid.

Documentaire Belon Monte - Countdown on River Xingu V

De documentaire neemt de kijker mee naar Belo Monte aan de Xingu rivier in Brazilië. De komst van een waterkrachtcentrale vernietigt een groot deel van het regenwoud en daarmee tal van ecosystemen. Ook wordt de inheemse bevolking verdreven. Over de daadwerkelijke opbrengst van de waterkrachtcentrale bestaat veel twijfel, maar zowel de inheemse bevolking als ook tal van milieuorganisaties staan machteloos tegen de ijzeren wil van de regering.

Campagne A Good Life is Simple

De campagne “A Good Life is Simple” gaat over de steeds groter wordende impact die wij als mens hebben op onze aarde. Onze consumentengedrag laat een enorme ecologische footprint. Over juiste arbeidsomstandigheden nog maar te zwijgen. Willen we een beter bestaan voor mens en aarde, dan moeten we onze gewoontes veranderen. De campagne “A Good Life is Simple” vraagt ons om onze gewoontes onder de loep te nemen en ons leven simpeler te maken. Door onze producten dichterbij huis te kopen, door wat vaker op de fiets te springen in plaats van de auto te pakken. Heel moeilijk is het niet: een goed leven is simpel!

Voor meer informatie over de Kinderklimaattop en het Europese project, kunt u terecht bij Klimaatverbond Nederland via het volgende e-mailadres info@klimaatverbond.nl.

Hoe kan mijn lokale overheid de Duurzame Ontwikkelingsdoelen het beste meenemen in haar werkzaamheden?

Eigenlijk heel eenvoudig:

- Maak duurzaam lokaal beleid zichtbaar;
- Geef het goede voorbeeld;
- Veranker duurzaamheid het in beleid;
- Werk samen met kinderen, volwassenen, organisaties, marktpartijen enz.

Meer zichtbaar

Er is een grote kans dat jouw lokale overheid en/of burgers en (maatschappelijke) organisaties al allerlei initiatieven hebben opgezet, die onder de Duurzame Ontwikkelingsdoelen vallen, zonder dat men ervan weet. Het verbinden van initiatieven en koppelen aan een overkoepelende paraplu – de Duurzame Ontwikkelingsdoelen - geeft meer zichtbaarheid aan de initiatieven en het zorgt voor een gevoel van verbinding, betrokkenheid en verantwoordelijkheid onder de initiatiefnemers. Het maakt ook zichtbaar hoe makkelijk het is om te werken aan de Duurzame Ontwikkelingsdoelen.

Goede voorbeeld

Draag als lokale overheid de Duurzame Ontwikkelingsdoelen uit, door ze in te voeren binnen de ambtelijke organisatie. Het verschilt van een Fairtrade-overheid worden, het financieel beheer en inkoop 'vergroenen' tot internationale partnerschappen aangaan om kennis en ervaringen te delen. Een ambtelijke investeringsagenda kan de Duurzame Ontwikkelingsdoelen concretiseren en invulling geven aan concrete stappen naar bijvoorbeeld de overgang naar een circulaire economie. Een betere samenleving begint bij de overheid.

Duurzaam lokaal beleid

Het verankeren van de Duurzame Ontwikkelingsdoelen in beleid kan het beste met een integrale duurzaamheidsvisie, dat bij voorkeur is opgesteld in een participatief proces met bewoners. Dit vertaalt zich in concrete meerjarige doelen voor belangrijke deelterreinen zoals de sociale en omgevingsvisie, het klimaat en de mobiliteit. De uitvoering krijgt vorm in de begroting, jaarplannen en/of actieprogramma's. Het verankeren van de Duurzame Ontwikkelingsdoelen in beleid, is een afweging tussen maatschappelijke, ecologische en economische kosten en baten, binnen de ecologische limieten.

Samenwerken

Lokale overheden werken continue samen met burgers, (maatschappelijke) organisaties en andere overheden. Voor de Duurzame Ontwikkelingsdoelen werkt het niet anders. De Duurzame Ontwikkelingsdoelen werden opgesteld in samenspraak met burgers en (maatschappelijke) organisaties. Dan is het logisch om ook de (lokale) uitvoering in samenspraak met burgers en (maatschappelijke) organisaties op te stellen. Het zorgt voor betrokkenheid onder de burgers, met oog voor sociaal kwetsbare groepen. Men kijkt verder dan eigen belang en het brengt het lokaal bestuur dichtbij de burgers.

Een onderdeel van samen werken, is ook het ondersteunen van lokale initiatieven. De lokale overheid hoeft niet altijd de initiator zijn, maar het kan ook de facilitator of verbinder zijn. Door bijvoorbeeld (financieel) stimuleren, mensen aan elkaar te verbinden en regels te versoepelen. De lokale overheid kan de initiatieven enorm stimuleren. Regionale en interbestuurlijke samenwerking kan de duurzaamheid versterken. Een gezamenlijk aanpak vergroot de slagkracht en maakt het mogelijk voor initiatieven om op te schalen. Daarnaast is het uitdragen van de Duurzame Ontwikkelingsdoelen naar internationale partners en het uitwisselen van kennis en praktijkervaringen een positieve stimulans.

Zijn er tips, websites, instrumenten of platforms waar ik terecht kan voor meer informatie?

De campagne **'Gemeenten4GlobalGoals'** heeft als doel om de Duurzame Ontwikkelingsdoelen breed te promoten onder de gemeenten en een kennisbank te vormen. Voor gemeenten is het een makkelijk ingangspunt voor meer informatie en praktijkervaringen van andere gemeenten. Tevens biedt de campagne een **handuitreiking** voor Duurzame Ontwikkelingsdoelen binnen gemeentelijk beleid en een model voor een **lokale SDG-monitor** aan.

Het Rijk heeft het **'Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving'** aangepast aan de hand van de Duurzame Ontwikkelingsdoelen. Het wordt onder de maatschappelijke organisaties gezien als de 'SDG-toets' en het geeft beleidsmedewerkers meer handvaten voor het implementeren van de Duurzame Ontwikkelingsdoelen. Op Rijksniveau moet elk nieuw beleid en nieuwe regelgeving voldoen aan het vernieuwde IAK. Lokale overheden kunnen het IAK gebruiken als richtlijn voor nationale ambities.

De Verenigde Naties heeft ook 394 indicatoren geïdentificeerd voor het beoordelen van nationale prestaties. Een handige manier om de prestaties van Nederland op wereldniveau, af te zetten tegenover andere landen. Het **SDG Charter netwerk** is een platform voor organisaties van alle sectoren, die zich bezig houden met de Duurzame Ontwikkelingsdoelen. Op **SDG Nederland** kan je terecht voor nieuws, evenementen, lokale en landelijke initiatieven en andere activiteiten rondom de Duurzame ontwikkelingsdoelen.

Uiteraard kunt u ook voor al uw vragen terecht bij Klimaatverbond Nederland:

Telefoon: 088-0238900

Mail: info@klimaatverbond.nl